СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

УРЯДОВИЙ ОРГАН ЗАПОМОГОВОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ СОЮЗ. OFFICIAL ORGAN OF THE UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION

ТРИ ЦЕНТИ РІК XLV. Ч. 58. Джерзі Сіті, Н. Дж., пятниця, 12-го березня, 1937. VOL. XLV. No. 58. Jersey City, N. J., Friday, March 12, 1937. THREE CENTS

РЕФОРМА СУДУ ПЕРЕД СЕНАТСЬКИМ КОМІТЕТОМ

ВАШИНГТОН. — На переслухання перед сенатський комітет для судових справ в справі реформи судівництва, станув як перший свідок ґенеральний прокуратор Комингз.

Комингз передівсім предложив комітетові свою заяву про потребу судової реформи за пляном президента Рузвелта. У своїй заяві ґенеральний прокуратор підчеркує передівсім, що потребу реформи федерального судівництва признавали здавна визначні правники, політики й публіцисти. Плян президента щодо реформи суду спирається на чотирьох точках: 1) занадто свобідне вживання судових заборон; 2) приявність старих суддів; 3) відкладання судових справ на довгі часи; 4) потреба молодої крови в суді.

По тих словах ґенеральний прокуратор заявив, що з цеї ситуації нема іншого виходу, як тільки плян президента. Він спротивився спеціяльно думці про поправку конституції.

Як Комингз скінчив читати свою заяву, сенатори взялися його випитувати. Були це завзаті допити, бо йшли вони від сенаторів, що відносяться ворожо до проєкту президента. Вони дали одначе Комингзові нагоду подати з притиском нові арґументи за реформу. Підчас допитів сенатора Остина приходило до гострої виміни слів між свідком і сенатором.

АВТОМОБІЛЬНІ ФАБРИКАНТИ ЖАДАЮТЬ ЗАБОРОНИ „СИДЯЧОГО СТРАЙКУ".

ДІТРОЙТ. — Автомобільна корпорація Крайслера внесла в місцевім повітовім суді позов проти Джана Луиса, предсідника Комітету для Промислової Організації, Гомера Мартина, предсідника юнії „Юнайтид Автомобіл Воркерс оф Америка", та інших урядників і орґанізаторів обох цих орґанізацій. Позов обвинувачує цих 70 людей за беззаконну змову захопити власність цеї корпорації та наробити їй ріжної шкоди. Позовниця домагається викинення страйкарів з фабрик підприємства.

Довідавщися про цей позов, робітники, що засіли в фабриках Крайслера, заявили, що вони не вийдуть з фабрики, поки підприємство не сповнить їх домагань.

БОРОТЬБА ЗА ЗАСАДУ ЮНІЙНОЇ ОРҐАНІЗАЦІЇ.

ПИТСБУРҐ (Па.).—Провідники робітників підприємства „Карнеґі-Ілінойс Стіл Корпорейшен" відмовилися пристати до акції Американської Федерації Праці та повести кампанію проти Комітету для Промислової Орґанізації, бо, мовляв, фахові юнії тільки заводять замішання в промислові відносини.

Уряд Американської Федерації Праці каже, що він дістає від фахових юній багато домагань, щоби скликати спеціяльну конвенцію Федерації Праці та викинути з неї раз на все всі ті юнії, що приступили до Комітету для Промислової Орґанізації.

ЖАДАЮТЬ НЕГАЙНО ПОВНОЇ СВОБОДИ ДЛЯ ФИЛИПИНСЬКИХ ОСТОРОВІВ.

ВАШИНГТОН. — Президент Мануель Кесон, що приїхав сюди на конференцію в справі Филипинських островів, заявив часописам, що Злучені Держави повинні надати Филипинським островам негайно повну свободу та не заставляти ждати на це до 1945 року.

Місце теперішнього закону при Филипинські острови повинен заняти міждержавний договір між Злученими Державами й Филипинами.

ТАКИ ХОЧУТЬ ЗАБОРОНИ ДИТЯЧОЇ ПРАЦІ.

ОЛБАНІ (Ню Йорк). — Виступивщи ґреміяльно проти проекту поправити американську конституцію так, щоби конґресові вільно було в тій справі видавати закони, републиканці в цій леґіслятурі стали тепер добиватися ухвалення стейтового закону про заборону вживання дітей по фабриках.

ПОЖАР КОРАБЛЯ В ПОРТІ.

БОСТОН. — У місцевім порті занявся данський товаровий корабель „Ляйля". Мав він на собі ладунок нітрату. Наступили сильні вибухи, що могли спричинити втрату неодного життя. На щастя, і моряки й пожарники сподівалися цих вибухів, і всі втекли на безпечну віддаль. Лишень двох пожарників попарилося так сильно, що їх треба було відставити до шпиталю.

Корабель, що певно буде зовсім страчений, мав усього шість місяців. Збудовано його в Данії коштом 200,000 долярів.

ЗА ПОМИЛУВАННЯ МУНІЯ.

Нижча палата стейтової леґіслятури в Сакраменто, Каліфорнія, ухвалила 45 голосами проти 28 резолюцію про домагання помилування Томаса Мунія, юнійного лідера, котрого засуджено в 1916-тім році за вибух бомби підчас паради военного приготовання в Сан Франсіско. Багато послів не голосувало за цю резолюцію, бо, мовляв, вона не годиться з конституцією.

В сенаті проти цеї резолюції є сильна опозиція.

ЗА ОБРАЗУ ПОЛЬСЬКОГО НАРОДУ.

На просторі всіх судових апеляцій устійнюють тепер статистичні дані про скількість процесів минулого року. Зпоміж карних процесів звертає увагу збільшення справ з уст. 152. к. к. за образу польського народу. В 1936-му році судили таких справ 1,500.

ДИВОГЛЯДИ ПРИРОДИ.

В господаря Фраера, замешкалого в новотомському повіті (Познанщина), прийшло на світ теля з двома головами, щістьома ногами й двома хвостами.

НОВІ УКРАЇНСЬКІ ПРАЦІ ТА СПОМИНИ.

Проф. Л. Білецький, як повідомляє „Наша Культура", закінчує свої праці: „Українська народня поезія" та „Історія старої української літератури".

Доц. В. Приходько закінчує нову серію своїх „Подільських спогадів".

41,496 ПОЕТІВ.

Поети Европи жаліються, що в цій частині світу з кожним роком зменшується зацікавлення поезією. Наприклад, французька академія вже від двох літ не признає нікому нагороди за найкращий поетичний твір, бо нема відповідних кандидатів.

Зате зовсім інакше виглядає ця справа в Японії. Там оголошено недавно літературний конкурс на поетичний твір на тему: „Жінка в снігу".

Конкурсове жюрі складається з найзамітніших японських поетів під проводом самого мікада. Це жюрі матиме чимало праці, щоби оцінити вартість надісланих на конкурс творів. А надіслано їх — 41,496.

Жюрі працюватиме, очевидно, кілька літ, заки з тіеї небувалої скількости поем вибере — найкращу.

КНИЖКА ҐЕББЕЛЬСА ЗАБОРОНЕНА В РУМУНІЇ.

Міністерство внутрішніх справ у Букарешті відібрало дебіт книжці Ґеббельса п. н. „Большевизм у теорії й у практиці".

ТИФ У КОЛОМИЙЩИНІ.

Судові розправи в процесах, що в них виступають особи з Корчина та Остапківців, відкликали, бо в згаданих місцевостях шаліє черевний тиф. Відложили також розправи на пізніще з особами з місцевостей Ключів Великих і Іспас, бо там є пятнистий тиф.

УКРАЇНСЬКА ПРЕСА НАДДНІПРЯНЩИНИ.

В 1937. році в УССР виходить 77 головних часописів і журналів українською мовою. Серед них 9 щоденників: у Києві: „Більшовик", „Вісті", „Комсомолець України", „Комуніст", „Пролетарська Правда", в Чернигові — „Більшовик", у Дніпропетровську: „Зоря", в Одесі: „Чорноморська Комуна", в Тирасполі: „Соціялістична Молдавія". Три дводенники: В Києві — „На зміну", в Одесі — „Молода Ґвардія", в Харкові — „Ленінська Зміна".

На Радянській Україні виходять тепер такі місячники, присвячені літературі: „Літературна Критика" (Київ), „Молодняк" (Київ), „Радянська Література" (Київ), „Літературний журнал" (Харків). Крім цього в Києві виходить тижневик „Літературна Газета".

Мистецькі журнали в УССР тепер такі: „Малярство та Скульптура" (місячник, Київ), „Образотворче Мистецтво" (квартальник, Київ), „Радянська Музика" (Харків, двотижневик), „Театр" (місячник, Київ). (За „Нашою Культурою").

1938-ГО Р. КАНАДА ВІДЧИНИТЬ СВІЙ КРАЙ ДЛЯ ЕМІҐРАНТІВ.

З Канади повідомляють, що тамошні власти дозволяють аж 1938-го р. на більшу еміґрацію селян з Европи до свого краю.

ЛЮБОВ ВІД ПЕРШОГО ПОГЛЯДУ.

Підчас забави з танцями в Союзі Праці у Львові при вул. Калечій запізналися припадком: Ольга Фрицюх з Замартинова і Юзеф Найдзьони, по званню слюсар. Уже в першому танці зродилася в них т. зв. любов від першого погляду. Підчас останнього танцю панна Ольга зняла з пальця золотий перстень і вложила його на пальчик свого дансера, який заявив, що є урядовцем. По забаві „наречений" щез разом з перстенцем, а „наречена" повідомила про все поліцію.

500-ЛІТТЯ ЦИҐАНСЬКОЇ МУЗИКИ.

Літом ц. р. припадає 500-літний ювилей існування циганської музики. З його приводу приготовляють циганські орґанізації великі торжества та концерти в Будапешті. Ювилейні обходи відбудуться під знаком чарівних тонів циганської музики. До столиці Мадярщини прийдуть циганські репрезентаційні ансамблі з цілої Европи. На концертах зарепродукують циганські музики циганську музику в її історичнім розвитку. Мадярські цигани приготовляються до виконання вогнистого чардаша. Всі концерти, що триватимуть два тижні, складатимуться з ріжних циганських романсів, або з творів, що оперті на мотивах цих романсів.

Цей ювилей використовують мадярські продуценти токая, які орґанізують виставу мадярського вина під кличем: „У такт вальса хай перлиться токай".

ВЖЕ МАЮТЬ ДОСИТЬ ПРОГИБІЦІЇ.

З обчислення голосів у загальному голосуванню над прогибіцією, як подають з Бермингем, Алабама, показується, що Алабама покинула вже прогибіцію, що існувала в цьому стейті 22 роки.

Тепер стейт переходить на так звану повітову опцію, себто кожний повіт буде мати право забороняти або дозволяти продаж алькоголічних напитків.

НОВА КНИЖКА „НАШОЇ КУЛЬТУРИ".

Вийшла друга книжка „Нашої Культури" (що її видає проф. д-р Ів. Огієнко) за 1937. р. (лютень), яка містить такі статті: проф. Л. Білецький пише про „Черкасенка та його творчість", Ол. Чернова починає друкувати статтю про „Поетичну творчість у Совітській Україні", проф. д-р Ів. Огієнко пише про те, що „Глаголиця не повстала з грецького мінускульного письма", проф. д-р К. Студинський містить статтю п. н.: „Антін Гладкий з Одеси між галичанами (1871—1872.)", а проф. О. Мицюк статтю п. н.: „М. П. Драгоманів і терор у Росії", проф. Д. Козій продовжує свою статтю про „Клясичні образи й сюжети в творчості Лесі Українки", а проф. В. Щербаківський про „Українську праісторію". Д-р Л. Кобилянський містить статтю про „Українську музику". Дальше слідують статті: проф. Б. Лисянського про „Небо й людину", о. Кс. Сосенка про „Гаїлки про Зельмана в їх культурно історичнім наставленні", проф. д-ра З. Лиська про „Початки музичного мистецтва в Галичині". Є в цій книжці декілька поезій Бориса Лисянського та Богдана Мрії. „Про новини нашої літератури" пише Ів. Огієнко. Книжку замикає „Хроніка наукового й культурно-освітнього українського життя".

САМОГУБСТВО ҐІМНАЗИСТА.

В Самборі 17-літній Володислав Козак, ученик 1-шої ґімназії втиснув собі під впливом сильної духової депресії хохлю гострим кінцем глибоко в горло. Під впливом болю намагався її витягнути, але притім зірвав жилу з легенів. Самогубця відвезли чимскорше до лічниці, та лікарі нічого не могли вже порадити. За кілька годин ученик помер. Цікаво, що померший був відзначаючим учеником, а його родинні відносини були поправні. Терпів на розстрій нервів. Це вже третє самогубство в Самборі за останніх 10 днів.

ПОЛЬСЬКА МОЛОДЬ.

Підчас засідання сойму по промові посла д-ра Зоммерштайна ґрупа учениць середньої школи на ґалерії крикнула: „Ай-вай!" Предсідник, віцемаршал Щецель, прикликав „добре-виховані" учениці до порядку.

НАСЕЛЕННЯ ЛЬВОВА.

Останніми часами оголошені статистики кажуть, що число мешканців Львова є тепер 316,948 осіб.

ЩОРАЗ МЕНШЕ БЕЗБОЖНИКІВ В СОВЄТАХ

МОСКВА. — Урядовий орґан „Ізвєстія" містить статтю, в якій оплакує „алярмуючий занепад" тих сил, що мають винищувати релігійність в Совєтах. Число безбожників, себто членів „безбожної боєвої ліґи", пишеться там, впало з пять міліонів з 1933 року до двох міліонів в цьому році. В багатьох околицях ця безбожна ліґа перестала зовсім існувати. Знову ж священики, скавулять далі „Ізвєстія", користаючи з прав нової конституції, яка ґарантує совєтським горожанам свободу віри, розпочали наново свої релігійні практики. Такий стан не сміє довше існувати, кажуть „Ізвєстія".

СОВЄТСЬКА „ДЕМОКРАТІЯ" — У ПРАКТИЦІ.

МОСКВА. — Большевицькі часописи на передніх сторінках друкують про те, яку демократію вводить „сталінська, найліпша на світі" конституція, а на останніх сторінках містять дописи, що яскраво доказують щось цілком противне. „Правда" з 24 лютого ц. р. містить допис свого кореспондента з Бухари, в якому пишеться так: „В Бухарі, в цирку, стався випадок, що схвилював ціле місто. Провідники партійної орґанізації Таджієв і Тихоміров прийшли на циркове представлення. Їх місця показалися занятими. Каса продала ті місця горожанинові Успенському. „Вигнать!" порішив услужний прокуратор Рафиков, що також явився в цирку і приказав адміністрації викинути Успенського з цирку. Але що Успенський не хотів добровільно вийти з цирку, по наказу прокуратора була визвана міліція. Услужливі міліціонери викинули з цирку Успенського і його жінку, відвели на міліцію, старанно обшукали, відобрали всі документи і розпочали процес".

„КЛЯСОВИЙ ВОРОГ" ПРИ ЗАПОВІДАННІ ПОГОДИ.

МОСКВА. — Совєтські часописи помістили на фронтових місцях дописі, під грубими наголовками „Ворог в метеорольоґічній стації", в яких описують про розбиття двох совєтських літаків недалеко Архангельська. На думку совєтських часописів ці літаки розбилися тому, бо в метеорольоґічній стації сидів „клясовий ворог", який подав літакам хибні звідомлення про погоду. Він ґоворив, що є погода, а тимчасом знялася буря.

РЕВОЛЮЦІОНЕРИ НАСТУПАЮТЬ НА МАДРИД.

АВІЛЯ (Еспанія).—Революційні війська на відтінку Ґвадаляхара продовжують наступ. За останні два дні вони посунулися на 12 миль вперед. Їх наступ попереджувала артилерійна підготовка. Біля сто гармат впродовж кількох годин розбивали лінії червоних. В бомбардуванню брали також участь тенки і літаки. Після цеї підготовки фронтові лінії пішли в наступ. На полудневому сході революціонери теж посунулися вперед. В той спосіб колесо, яким вони окружають Мадрид, затіснюється. Червоний штаб сам признається, що ситуація Мадриду є нині тяжча ніж колинебудь за цілої війни.

БОЛЬШЕВИЦЬКІ ПІДВОДНІ СУДНА В БАРСЕЛЬОНІ.

БАРСЕЛЬОНА. — Тут прибуло шість большевицьких підводних суден, які в пристані виплили на верх, причалили до берега і почали виладовувати якісь пачки. Що є в тих пачках, ніхто не знає, крім червоних еспанських урядовців, в яких руках знаходиться місто.

ФРАНЦІЯ ЗАТЯГАЄ ДОМАШНЮ ПОЗИЧКУ.

ПАРИЖ. — Французький уряд розписав домашню позичку в сумі десять біліонів франків, призначену на розбудову французької мілітарної оборони. Цю позичку уряд затягає на 4% з тим додатком, що зобовязується її повернути на жадання вірителя в франках, фунтах стерлінґів, або долярах.

ЯПОНЦІ СВЯТКУЮТЬ РІЧНИЦЮ ПОБІДИ.

ТОКІО. — Японський нарід святкував торжественно 10 березня ц. р. річницю побіди японської армії над російською під Мукденом, в 1905 році. В торжестві взяв участь сам японський цісар Гіроґіто, який цього дня перебув у військовому таборі враз з вояками і їв ту саму страву, що звичайні вояки.

ҐРАНДІ ДІСТАЄ ТИТУЛ ҐРАФА.

РИМ. — За дипльоматичні заслуги, як теж щоб облекшити італійському амбасадорові Ґранді його місію в Лондоні, де кладуть велику увагу на титули і аристократичне походження, італійський король надав амбасадорові ґрафський титул. Граф Ґранді є першим італійським амбасадором, що за дипльоматичні заслуги дістав цей титул.

"SVOBODA" (LIBERTY)
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays and holidays
Owned by the Ukrainian National Association, Inc.,
at 81-83 Grand Street, Jersey City, N. J.

Edited by Editorial Committee

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J. on March 30, 1911 under the Act of March 8, 1879.

Accepted for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103 of the Act of October 3, 1917, authorized July 31, 1918.

Тел. „Свободи“: BErgen 4-0237. — Тел. У. Н. Союза: BErgen 4-1016. 4-0807.

За оголошення редакція не відповідає.

Адр з: "SVOBODA", P. O. BOX 346, JERSEY CITY, N. J.

НОВИЙ „ВИНАХІД“

Відомий приятель Советів, американський кореспондент Волтер Дюранті, намагається знову вибілювати Сталіна. Каже, що Сталін був і є на ділі ворогом диктатури, що це він настає на те, щоб всюди була введена демократична форма правління. Каже далі, що таке вписує в обороні Сталіна московська „Правда“, та що це, що вона пише, є дійсною правдою.

А ця „Правда“ подає, що вона, а зглядно большевицький центр у Москві, а ще точніше Сталін, відкрили надзвичайну річ: на Україні й в чорноморській области не примінюють при партійних виборах демократичних принципів! І ось тому в Україні влада на місцях є в руках одиниць, які походять з горстки дрібних бюрократичних клік. А Сталін є — проти цього, бо ці бюрократичні горстки доводять Совети до упадку. І ось тому рішив він з нагоди введення в життя нової конституції повести боротьбу з бюрократами і то при допомозі молодого покоління, вихованого—в демократичнім дусі.

Ось до чого, як бачимо, дійшла кумедія з демократією, коли її інтерпретаторами і оборонцями стають Сталіни, або такі їхні американські прислужники як — Волтер Дюранті. І якаж це огидна кумедія! Таж уся незалежна українська преса, що появилася поза Советами, вже 17 років пише про те, що вся влада в Україні є в руках наставлених Москвою бюрократів, в руках одиниць, що вдержуються при владі тільки тому, що є прислужниками Москви і виконують точно її прикази, себто гнетуть український нарід і вимордовують його навіть при помочі голоду. Про це виписано й видруковано величезні гори доказів, взятих таки з того матеріялу, що його можна було вичитати в самій советській пресі. Але чи це помагало? Чи це коли цікавило Сталіна або Волтера Дюрантія? Ні. І не потребувало цікавити, бо вони аж надто добре знали, кого наставлено з Москви володіти Україною. Вони добре знали, що саме Україна відчула найтрагічніше всю гидоту московської диктатури, що саме в Україні раз-у-раз піднімалися довгими роками протести проти цеї диктатури, та що саме там вимордовано через те міліони людей— при допомозі диктатури і в її імені. Ось тому відчувати мусить усяка людина невисказану гидь супроти цього лицемірства, яким прикриваються тепер цинічні заяви Сталіна, московської „Правди“ чи таких як Дюранті, що отсе щойно „винайдено“, що на Україні не пристосовують — демократичних засад. Таки зле, навіть дуже а дуже зле мусить бути зі Сталіном і московським режімом на Україні, коли вони змушені видавати аж такі лицемірські та ідіотичні заяви. Видно, що московський кольос на глиняних ногах — трясеться. І відчуває, що треба тільки якогось потрясення, а він певно розлетиться. А цього останнього треба ізза добра України і українського люду і ізза добра — правдивої демократії.

„НЕ ЗРІКАТИСЬ УКРАЇНСЬКИХ ЗЕМЕЛЬ“

(Отвертий лист до Вп. П. Олександра ШАПОВАЛА).

Річ в тім, що не треба забувати, що всюди нині на бувших козачих землях, козацтво, як **соціяльний** стан, є большевиками скасоване. Що це значить? А це значить, як Вам відомо, що до революції на Кубані й на інших Північно-Кавказьких українських землях, „корінні мешканці“ були козаки та „іногородні“, себто здебільша українці, що переселились сюди з інших українських земель. Козаки — були соціяльно-економічно і правно упривілійованим станом і були заможними господарями, — іногородні — в переважній більшости — біднота.

Уже далеко до революції ці два стани ізза цеї нерівности між собою гостро ворогували, колиж прийшли большевики, то вони, правда, дуже брутально — перевели рішучу реформу на московсько-комуністичний лад і козачий стан, — як соціяльно заможній, скасували, всіх зрівняли і землю передали до колхозів. Таким чином, нині Кубань та інші бувші козачі українські землі, по двацяти роках, абсолютно нічим не відріжняються од решти українських областей. Навпаки, вони ще взаємно дуже наблизились, бо підчас московсько-комуністичної навали на Україну та голодових років українське хліборобське населення — селянство, стихійно й масово йшло на Кубань і тут залишалось між своїми кровними братами на своїй рідній землі.

Отже, коли до революції ще можна було говорити про специфічну „козачість“ Кубані, то сьогодня це просто одна із українських округ (як скажемо — Таганрогська округа, що знову одірвана Москвою од України і денаціоналізується та розтоплюється в „общерусском“, вже не царськім а совєтськім котлі), і якіж підстави існують до одділення її од України?

Зновуж: відродити козацтво на Кубані? Але, що це означає соціяльно і національно? Створити наново заможних козаків і ворогуючий сільський і міський пролетаріят? Повторимо знову історичну помилку недавнього минулого, коли українське населення Північно-Кавказьких українських земель стало погноєм червоних і білих московських сатрапів, при взаємнім винищенню?

Якаж держава і національна влада піде на таку реформу? Національну політику? Правда, треба думати, що Україна, як національна держава, в тій чи иншій формі, не вертаючись до соціяльної нерівности, відновить у себе козацтво й козачі традиції. Але до цих традицій зголосяться не тільки кубанці, але й козаки полтавські, чернигівські, катеринославські (запорізькі) і т. д. Отже, як бачите, питання козацтва є наше, внутрішньо-українське питання, — яке зможе бути вирішене тільки в загально-державному українському маштабі. І є цілком нельоґічним і противним самій природі річей, цю нашу справу вирішати шляхом передачі наших територій майбутній „державі“, хочби й дружній.

8. Але, на великий жаль, справа стоїть так, що й цю „дружність“ сьогодня (принаймні на еміґрації, — хоч вже було дещо показано й в недавнім історичнім минулім), треба поставити під великий сумнів. Річ в тім: як я уже у своїй попередній статті зазначав, існують нині на еміґрації дві „Козакії“: одна — на чолі з (еміґрантським) Походним Отаманом — кубанцем Г. Білим (рух, що тримається, вже 10 літ) і друга, що відділилась від Білого — на чолі з П. Кудіновим — донець-росіянин (рух, що існує всього чотирі роки), з яким і заключив догоду Гетьманський Центр. Цей, другий рух є так зв. рух **козаків-націоналістів,** а ідеоґія та їх заміри щодо українських козаків не є зовсім так „дружні“. Правда, усе це лише тепер **„починається“,** лише тепер **„твориться“** і я, Високоповажаний Пане, зовсім не маю до Вас претенсій, що Ви, сидячи в Америці, не маєте під рукою деяких нових европейських еміґрантських козачих видань, але всеж, коли мова про українсько-козацькі відносини, то треба брати все на увазі. Отже, річ в тім, що козаки націоналісти мріють не тільки про створення окремих козачих держав, а потім обєднання їх в одну державу „Козакію“, — вони хотять зробити щось далеко більше й навіть надприродне: вони хотять, щоб у майбутній козацькій державі всі ці ріжноплемінні козачі й некозачі народи зникли, а щоб на те місце витворився якийсь **новий один народ — спеціяльна „козача нація“.** П. Д-р С. Федоров, (що якраз підписав договду з Гетьм. Центром, як Зав. відд. зовн. зносин Козакії), ідеольоґ **„козачої нації“,** про це так і пише (перекладаємо з російського): „Тепер піднесено гасло — **козачий народ есть единий,** (підкрес. автора), — нема козака донського кубанського, терського, сибірського чи іншого, що взаємно небе не розуміють і є відчужені, — просто є козак і, як наслідок цього, увесь Південний Схід (уся взагалі Козакія) повинен бути единий, злютований твердою свідомістю своєї едности народньої і державної, інакше козацтво не зможе протиставити себе силам зправа і зліва, червоним і чорним та іншим силам, що є дуже значні, завидющі і загребущі“ ((„Козакія“, ч. 7, ст., 3, 1936 р.). Ми не знаємо, якою мовою має говорити та майбутня „едина козача нація“, нині поки-що вся „ідеольоґія“ пишеться чистою московською мовою, (хоч, в більшости пишуть козаки-кубанці, українці по походженню, та вихованці укр. нац. шкіл на еміґрації). У всякому разі, як бачимо, те, чого з українською нацією не змогли зробити ні російська держава, ні польське панування, беруться виконати козачі ідеольоґи, кидаючи добру частину Української Нації в загально-козачий котел (знов „общій котелок“) і навіть не дозволяючи нам, українцям, поцікавитись, щож то за каша вийде з пяти міліонів українського народу Північно Кавказьких Українських Земель. Бо другий ідеольоґ „Козакії“, п. Білий, хоч ще нічогісенько нема, уже розмовляє з нами, українцями, цілком по ґенерал-ґубернаторськи (подаємо в перекладі з російського): „Українці мусять наперед знати, що „Козачі краї“ залишаться козачими назавжди. Ні Дон, ні Кубань — ні в цілому, ні в частині — українськими, себто приєднаними до Української Держави, ніколи не будуть“. „Вольное-Казачество — Вільне Козацтво“, ч. 211, ст. 14., 1936 р.)

8. Отже, як бачите, Високоповажаний Пане, справа не така проста. Ви говорите „по доброму“, по „староукраїнському“, — „братні українсько-козачі народи“, „вільна українська Кубань, — донька України“ й т. п., а Вам на Вашу „доньку“ й глянути не дають, тільки катеґорично заявляють: „не было, нет и быть не может!“.

Все це, звичайно, дуже сумно. Сумно, що велика справа визволення козачих племен починається тими помилками, од яких козаки самі хотять визволитися: російський імперіялізм, централізм, та асиміляторські намагання. Сумно, що творці майбутньої „Козакії“, починаючи таку велику й делікатну справу, як проєктування нового державного тіла, уважають для себе цілком необовязковими великі гасла „самоозначення народів“, пошани до прав людини й громадянина, висуваючи натомісць російсько - большевицький девіз: „дайош!“ Творці „Козакії“ мусять же знати, що Україна, яка уже нині є великим національно-державним орґанізмом і бореться свідомо й систематично за такі частенки, як Лемківщина чи Полісся і т. д., дуже добре уявляє собі свої права й ролю Кубані та інших українських земель Північного Кавказу в системі Української Держави.

При таких умовах, уважаємо лише прикрим непорозумінням той крок, який зробив Гетьманський Центр; — непорозумінням, яке мусить бути як найшвидше зліквідованим. Нація не сміє зрікатись ні своїх територій, ні свого населення! Український державник В. Липинський свого часу дуже добре сказав: „Коли провідники Нації боряться за повне визволення й за державну незалежність цілої Нації, — кождий член Нації для них дорогий союзник, жовнір однієї і тоїж армії, без якої здобуття незалежности неможливе“ і що „Монополізація виключно для себе української національної ідеї була конечним результатом способу життя й діяльности тих, хто на експлюатації цієї ідеї в цілях посередництва будував усе своє політичне й матеріяльне існування“. (В. Липинський. „Укр. надн. інт. й укр. нац. ідея“., ст. 6).

Ці дорогі слова Липинського раджу Вам запамятати, Високоповажаний Пане, або, як Ви мені сказали: „Вивчіть на память ці останні слова. Бо то загробний голос патріотичних предків наших...“

А той мотив, що Козакії „треба віддати“ Кубань та інші північно-кавказькі укр. землі, бо „Козакія“ інакше не буде „захищати“ Україну, вважаємо образливим і понижуючим гідність України та злочином супроти Кубані та інших Північно-Кавказьких українських земель. Передовсім українська територія й народ не для того існує, щоби безконечно одкроювати од них кусні і віддавати комусь на заході і сході, на півночі і півдні. Арґументи, що, мовляв, віддавши свої „кольонії“ новоутвореній державі „Козакії“, вона буде боронити Україну проти Москви — є цілком нерезонні.

А дехто ці „уступки“ називає „реальною політикою“ чи „мудрою тактикою“, то ми спитаємо: чиж боронять Україну всі ті, яких вже припали кусні українських земель і народу? Чи не приглядаються вони далі, якби ще знову придбати собі української земельки та знеселити оскільки можна Україну і знищити український народ?

Чи-ж є велика потреба еміґрації займатись такою „реальною політикою“? Отже, коли Україна хоче існувати, сама мусить бути сильна і має полягати в першу чергу виключно на свої власні сили. Колиж так буде, то вона не потребуватиме нікому давати „хабарів“ і грати нещиру гру. А як повставатиме колись нова козацька держава, — хочби й Козакія, — але не паперова-еміґрантська, а дійсна, реальна, випробована в грозі і бурі, будована справді на великих гаслах свободи і братерства, то Україна безперечно подасть їй свою руку, — чесну, сильну й помічну.

Інж. В. Васюк,
Праґа.

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ У. Н. СОЮЗА

ДЖЕРЗІ СИТІ, Н. ДЖ. Бр. св. О. Николая, від. 4, повідомляє своїх місцевих і позамісцевих членів і членниць, що місячні збори відбудуться в суботу, 13. березня, в годині 7-мій ввечір, під ч. 386 Джайстон ул. Нагоминаємо довгуючих членів, щоб прийшли на ці збори і вирівняли свої довги, бо в противнім разі будуть суспендовані. Просимо всіх членів прийти на збори, бо маємо важну справу до рішення. — Н. Пупчик, пр.; В. Черепака, кас.; В. Глива, секр.

НЮ ЙОРК, Н. И. Українське Запомогове Тов. Дністер, від. 361, повідомляє всіх своїх місцевих і позамісцевих членів, що квартальні збори відбудуться в суботу, 13. березня, точно в годині 8-мій ввечір, в У. Н. Домі, 217-19 Іст 6-та вул. Кожний член є обовязаний явитись на цих зборах і вирівняти свої належитости. Рівножь є важні справи до вирішення, котрі вимагають приявности кожного члена. — Д. Костишин.

ЧЕСТЕР, ПА. Тов. ім. Т. Шевченка, від. 156, повідомляє, що квартальні збори відбудуться 14. беерзня, точно в годині 1:30 пополудні, в Русскім Н. Домі, 620 Мортон Еве. Просимо, щоб всі члени явились на збори точно на означений час, бо є важні справи до полагодження. — Б. Новак, секр.

М. О. Лейкін.

ПІД ЕСПАНСЬКИМ НЕБОМ

Гумористична повість.

(14)

За хвилину хтось застукав до дверей. Льокай вніс до кімнати на таці кипучий самовар і дві склянки, цукор, масло, печиво, милоко та цитрину, розкраяну на дві половинки. Послугач поклав самовар на столі та поглядав на нього цікаво. Ґлафіра Семенівна приступила до стола, щоби подивитися, чи все в порядку та зараз побачила, що нема чайника.

— А де чайник? Не приніс чайника з чаєм. Екутез... Ля теіер... — пригадувала послугачеві, та цей стояв і всміхався, а не відповідав.

— Ву парле франсез?

— Но, сеньора... — похитав головою послугач.

— Ось маєш! Не говорить по французьки. Те, те... — повторяла йому разураз Ґлафіра Семенівна.

— А! Те? Сі, сеньора... — відповів вкінці та вказав на самовар.

— Це самовар, а деж чайник? Іль фо теіер...

— Алез! Забірайся! — крикнув Іванів. — Коли з тобою годі розмовитися, то забирайся — сердився і вимахував руками. — Ось, найкраще запармо чай в нашому подорожньому чайнику, бо з ним не договоримося. Маєш де під рукою чайник?

— Певно, що маю, та не треба їх призвичаювати до недбальства. Зобовязалися давати чай як додаток до пансіону, хайжеж приносять.

Ґлафіра Семенівна добула з валізи чайничок і підставила його під курок, щоб пополокати, та злякалася, як побачила, що зі самовара тече якийсь темний плин, замісць води.

— Чогож вони налили до самовара?! — дивувалася. Понюхала плин у чайнику та сказала: — Таж це чай! Диви, напевно насипали чаю до самовара.

Невжеж?! — скрикнув счудований Іванів, налив плину зі самовара до склянки, попробував і розсміявся: — А то дурні! Правду кажеш, насипали чаю до самовара. Щож тепер почати?

— Гм! Я гадаю, що вже треба пити те, що дали. Смак цього чаю ввійде, хоч перепарений, то можна випити з молоком, яке злагіднить трохи смак вивару із старої мітли.

— Дикуни, справжні дикі люди, — бурмотів Іванів.

— Я думав, що еспанці мудріші. Відкрили Америку, а не знають того, що ми ніколи чаю в самоварах це варимо. Треба буде повчити цю вусату сеньору, як поводитися із самоваром. Виясни їй це, Ґлашо. Жінка жінку краще зрозуміє, зрештою ти ліпше вмієш по французьки. Кудиж підемо після чаю?

— У „провіднику“ я вичитала, що в Мадриді є найбільша в світі ґалерія образів. Є там образи найстарших мистців.

— Е, образів то і в нас досить... Здається, що краще найняти фякра й обіхати місто.

— Образи дуже цікаві. Є там такі, що мають по триста і чотириста літ.

— Образи нам не втікнуть. Переїдемося насамперед по місті й оглянемо ріку Манзанарес.

— Добре, їдьмо оглядати Манзанарес. Приглянуся, як уладжені купелі, а завтра буде можна викупатися.

— Якось ти набрала охоти купатися в цьому Біяріці! — запримітив із усмішкою Іванів.

— Всеж це невинніща розривка, ніж вічно впиватися. За пів години, як сходили, стрінулися з власничкою готелю. Вона спитала:

— Е деженер?

— Чорт бери деженер... Треба відбути променаду... Іль фо воар ля віль — відповів Іванів.

— Реаль Музео?

— Ці, ці... Реаль Музео осі — притакнула Ґлафіра Семенівна.

— Бачиш, і вона пригадує, що треба відвідати славну ґалерію образів.

— То ми і відвідаємо ще.

На долі Іванови сказали портієрові, щоб вишукав візника, що вмів би розмовитися по французьки. Портієр відповів, що такого нема в усьому Мадриді.

— Якжеж розмовимося з візником? — питалася Ґлафіра Семенівна.

— Якось дамо собі раду... — відповів їй чоловік.

XII.

Візник видно хотів догодити чужинцям і гнав наче навіжений площею Пуерта дель Соль, а разураз наїзджав на прохожих. Щойно як його гостро скартав поліцай, не їхав уже так скоро. Переїхав площею Єронима, на якій є урядові будинки. На невеличкій площині показався гарний будинок із колюмнадою, візник вказав кінцем бичівні та сказав:

— Палясіо де ляс Кортез.

— Кортези, це щось наче наша державна рада — пояснював Іванів.

— Нічого цікавого, — відповіла рівнодушно жінка.

Візник вказав памятник серед невеличкого скверу:

— Сервантес.

— Сервантес... Автор „Дон Кіхота“... Треба оглянути цей памятник.

— Сі сеньора... Дон Кіхот — говорив візник із усмішкою.

— Аретез, аретез... — кивнув рукою Іванів, а коли візник зупинив мула, обоє пішли до скверу.

Памятник великого письменника скромний. На камяному педесталі стоїть бронзовий памятник Сервантеса, в плащі із стоячим ковніром, тісних штанах, панчохах і черевиках. У правій руці держить звиток паперу, ліву руку спер на шпаді. Вдолі є горорізьби, що зображують он Кіхота на Розінанті та його чура на ослі; з другого боку Дон Кіхот перед відчиненою кліткою льва, заслонений списом. Скромний напис на памятнику каже: Міґуель де Сервантес.

(Дальше буде).

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ У. Н. СОЮЗУ

ЕЛІЗАБЕТ, Н. ДЖ. Бр. св. Арх. Михаїла, від. 142, повідомляє своїх членів, що квартальні збори відбудуться в суботу, 13. березня, в годині 7-мій ввечір, в гали У. Н. Дому, 214 Фултон ул. На порядку нарад справоздання контр. комісії, приниманя нових членів без вступного цього місяця. Хтоб з членів замовити ювилейну книжку, прошу зголоситися до секретаря відділу. — Я. Лещак, предс.; М. Маркович, кас.; П. Остапчук, секр.

ҐРІНПОЙНТ, Н. Й. Тов. Дністер, від. 310, подає до відома своїм членам, що квартальні збори відбудуться в суботу, 13. березня, в годині 7:30 ввечір, в гали де завше на Лі- нард ул. Просимо членів конечно прийти на ці збори, бо є багато справ до полагодження. Напоминаємо довгуючих членів, щоб прийшли і вирівняли свої залеглі довги, бо в противнім разі будуть суспендовані. Просимо тих членів, що мають діти і жінки, що ще не є членами У. Н. Союзу, хай постараються уписати їх в члени. — Василь Шимко, предс.; Мих. Більський, секр.; С. Пелехатий, касієр.

БРОНКС, Н. Й. Тов. Згода, від. 210, повідомляє, що чвертьрічні збори відбудуться в неділю, 14. березня, в годині 2-гій пополудні, в гали Демократичного Клюбу, 2861 Істерн Булвард. Маємо важні справи до полагодження. Не приявний член заплатить кару 25 ц., а урядник 50 ц. — Лука Кіндрись, предс.; ван Франко, секр.

АЛЕНТАВН, ПА. Сестр. Преч. Діви Марії, від. 151, повідомляє всіх своїх місцевих і позамісцевих члениць, що місячні збори відбудуться в неділю, 14. березня, в годині 2-гій пополудні, в гали парохіяльній, 803 Н. Фронт ул. Просимо всіх члениць прийти на означений час, бо є важна справа до полагодження. Напоминаємо тих члениць, котрі довгують більше, як 3 місяці, щоб прийшли на збори і вирівняли свій довг, бо інакше будуть суспендовані. Так рішено на річних зборах і секретарка мусить це виконати. — Ева Біленька, предс.; Катерина Шабат, кас.; Анна Пипюк, секр.

БОСТОН, МАСС. Тов. Дружина Князя Данила, від. 238, повідомляє своїх членів і члениць, старших і молодіж, котра є членами нашого відділу, що місячні збори відбудуться в неділю, 14 березня, зараз по Сл. Божій, в гали церковній. Просимо всіх членів прийти, бо є важні справи до полагодження. Довгуючі члени хай вирівнають свій довг. Відомо всім, що пропамятну книгу У. Н. Союзу вже розсилаю екзекутива по відділах. Кожний член повинен купити цю книжку, тимбільше, що ціна для членів дуже дешева. Хто думає вписатись до У. Н. Союзу, хай зголоситься на збори. Союзовці, не всіх вас діти є членами Союзу, тож вашим обовязком раз вже зрозуміти, щоби чужих не спомагати українським тяжко запрацьованим грошем, коли є своя модерна асекураційна установа і найдешевша за всі чужі компанії. Союз подбає за всіх, але тепер всі мусять зрозуміти його клич. Українці і українки, вступайте в члени Батька Союза, поки ще не запізно! — І. Чопик, гол.; Д. Сілвіський, скарб.; Н. Давискиба, секр.

ПОСМЕРТНА ЗГАДКА.

Дня 27. лютого ц. р. помер в 21-шім році життя ПЕТРО МОЧКОВСЬКИЙ, член бр. св. Петра і Павла, від. 102 У. Н. Союзу в Клівленді, О.

Похорон відбувся 2-го березня з дому жалоби. В похороні взяли участь молоді Союзовці, хлопці й дівчата. Похоронні обряди відслужили два священики, о. В. Мереньків і о. Гулаші, які виголосили гарні похоронні промови. Гол. радний У. Н. Союзу і секр. від. 102 промовляв над гробом покійного в імені У. Н. Союза і в імені бр. св. Петра і Павла, вказуючи на те, що треба всім бути обезпеченим в У. Н. Союзі, як це зробив покійний Петро, розуміючи вагу своєї рідної запомогової організації.

В. И. П.

ЛІЦЕЙ В БУЧАЧІ.

На запит Управи м. Бучача кураторія львівської шкільної округи повідомила, що тимчасова шкільна сітка, зладжена міністерством освіти, передбачує наладнання загально-образуючого ліцею в Бучачі з початком шк. року 1937—38.

ЗВІТ ГОЛОВНОЇ КОНТРОЛЬНОЇ КОМІСІЇ У. Н. СОЮЗУ

ЗВІТ З КОНТРОЛІ РЕКОРДОВОГО СЕКРЕТАРЯ від 1-го січня до 31-го грудня 1936 р. (Департамент старших)

З початком січня 1936 р. було повнолітніх членів	20,983
За рік: принято нових	2,084
принято наново	1,360
принято з переступними листами	253
принято зі старого роду обезпечення	79
принято з інших кляс	103
Разом	24,862
За рік: суспендовано	2,156
відійшли з переступними листами	241
відійшли до нового роду обезпечення	79
відійшли до інших кляс	100
відійшли на безплатне продовження	35
відійшли зі зворотом в готівці	120
відійшли на виплачене обезпечення	17
померли	195
Разом	2,943
З кінцем грудня 1936 р. було всіх повнолітніх членів	21,919

Повнолітні члени були обезпечені в таких клясах:

З кінцем грудня 1936 було членів в старім роді обезп.	484
В обезп., платнім по смерти з вкладками до 70 року життя	699
В обезп., платнім по смерти з вкладками протягом 20 літ	1,449
В обезп. платнім за життя з вкладками протягом 20 літ	852
В новім обезп. на ціле життя для нових членів	3,293
В новім обезп. на ціле життя для старих членів	15,142
Разом	21,919
З початком 1936 р. було всіх повнолітніх членів	20,983
З кінцем грудня 1936 р. було всіх повнолітніх членів	21,919

(Молодечий Департамент).

З початком січня 1936 р. було дітей членів	8,608
За рік: принято нових	1,026
принято наново	453
принято з переступними листами	103
принято з інших кляс	52
Разом	10,242
За рік: суспендовано	818
відійшли з переступними листами	102
відійшли до повнолітніх членів	823
відійшли до інших кляс	35
відійшли на безплатне продовження	16
відійшли зі зворотом в готівці	21
померли	11
Разом	1,826
З кінцем грудня 1936 р. було дітей членів в Мол. Деп.	8,416
В клясі 1 Молод. Департаменту	6,225
В клясі 2 Молод. Департаменту	1,728
В клясі 3 Молод. Департаменту	463
Разом	8,416

ЗВІТ КОНТРОЛІ ГОЛОВНОГО ФІНАНСОВОГО СЕКРЕТАРЯ-КАСІЄРА ВІД 1-го ЛИПНЯ ДО 31-го ГРУДНЯ 1936 Р.

П Р И Х О Д И:

	З місячних вкладок	Процент від бондів	Процент від морґечів	Процент з банків	Сирітські части	Відзнаки книги і ін.	Сплати морґечів	Сплати бондів	Сплати позичок	Рент	Звороти	Заробок на бондах	Проц. від позичок	Перенос з резерви і Мол. Деп.	Спродаж і заробок на прапертах	Звороти позичок до фонд. народ.	Звороти стипендій	РАЗОМ
Липень	43,917.50	2,755.12	6,219.97	1,007.27	1,150.65		3,649.79	28,000,00	703,00	10,000.00		414.51	787.20			30.10		98,635.11
Серпень	44,204.29	4,899.61	2,844.73				1,814.65	349,250.00	15,128.00			6,139.94	635.09			53.42		424,969.73
Вересень	43,751.54	4,810.95	5,948.42		600.00		659.71	36,930.00	705.00	2,000.00	2.00	808.00	471.52	990.25		45.00		97,722.39
Жовтень	44,140.99	675.00	6,438.67		277,87		31,194.76		1,076.00		4.00		540.00			44.10		84,391.39
Листопад	44,406.07	1,464.13	2,351.77		300.00		354.47	53,795.00	1,736.00			10,034.00	763.87			95.00		115,300.31
Грудень	44,328.93	19,723.66	12,872.37	373.80	1,072,01		111,244.74	435,145.32	2,257.00	27,153.95	12,188.24	4,664.09	722.92	9,875.00	1,000.00	60.00	100.00	682.782.03
Разом	264,749.32	34,328.47	36,675.93	1,381.07	3,400.53		148,918.12	903,120.32	21,605.00	39,153.95	12,194.24	22,060.54	3,920.60	10,865.25	1,000.00	327.62	100.00	1,503,800.96

Р О З Х О Д И:

	Фонд посмертний	Фонд адміністр.	Фонд резервовий	Фонд конвенц.	Фонд запомог	Фонд народний	Фонд сирітський	Морґечі	Бонди	Позички	Реальність	РАЗОМ
Липень	11,256.67	14,501.70			2,495.77		1,670.00	409.67	68,600.00	6,026.00		104,959.81
Серпень	28,098.90	7,267.42		13,10	1,015.00	114.56	1,043.04	13,727,45	373,310.32	4,261.00	250.00	429,100.79
Вересень	16,336.58	6,819.28			1,485.00	50.00	2,949.12	3,000.00	58,814.57	4,196.00	65.00	93,715.55
Жовтень	14,946.83	10,855.63			1,525.00		375.29		29,275.00	3,798.00	23,328.18	84,103.93
Листопад	20,347.69	6,712.41			1,160.00		1,434.42		84,549.33	5,180.00	464.04	119,847.89
Грудень	29,235.89	23,916.11			1,778.00	25.00	1,559.13	5,000.00	461,777.08	4,354.00	108,458.92	636,104.13
Разом	120,222.56	70,072.55		13.10	9,458.77	189.56	9,031.00	22,137.12	1,076,326.30	27,815.00	132,566.14	1,467,832.10

ЗВІТ КОНТРОЛІ ГОЛОВНОГО ФІНАНСОВОГО СЕКРЕТАРЯ-КАСІЄРА. — ЗАГАЛЬНІ ПРИХОДИ І РОЗХОДИ ЗА РІК 1936.

П Р И Х О Д И:

	З місячних вкладок	Процент від бондів	Процент від морґечів	Процент з банків	Сирітські части	Відзнаки книги і ін.	Сплати морґечів	Сплати бондів	Сплати позичок	Рент	Звороти	Заробок на бондах	Проц. від позичок	Перенос з резерви і Мол. Деп.	Спродаж і заробок на прапертах	Звороти позичок до фонд. народ.	Звороти стипендій	РАЗОМ
1-ий ½ рік	261,686.73	15,266.46	22,448.26	1,243.38	2,927.87	11.00	192,334.21	159,289.00	6,722.92			9,931.63	4,678.08	98,522.17			100.00	775,161.71
2-ий ½ рік	264,749.32	34,328.47	36,675.93	1,381.07	3,400.53		148,918.12	903,120.32	21,605.00	39,153.95	12,194.24	22,060.54	3,920.60	10,865.25	1,000.00	327.62	100.00	1,503,800.96
Разом	526,436.05	49,594.93	59,124.19	2,624.45	6,328.40	11.00	341.252.33	1,062,409.32	28,327.92	39,153.95	12,194.24	31,992.17	8,598.68	109,387.42	1,000.00	327.62	200.00	2,278,962.67

Р О З Х О Д И:

	Фонд посмертний	Фонд адміністр.	Фонд резервовий	Фонд конвенц.	Фонд запомог	Фонд народний	Фонд сирітський	Морґечі	Бонди	Позички	Реальність	РАЗОМ
1-ий ½ рік	106,471.78	49,843.46	85,479.65	24.88	10,452.43	6,544.88	8,948.12	189,525.79	216,481.86	33,674.00	176,023.86	883,470.71
2-ий ½ рік	120,222.56	70,072.55		13.10	9,458.77	189.56	9,031.00	22,137.12	1,076,326.30	27,815.00	132,566.14	1,467,832.10
Разом	226,694.34	119,916.01	85,479.65	37.98	19,911.20	6,734.44	17,979.12	211,662.91	1,292,808.16	61,489.00	308,590.00	2,351,302.81

ЗІСТАВЛЕННЯ ГОТІВКИ ЗА 6 МІСЯЦІВ.

Готівка з кінцем 30 червня 1936 остала	$ 244,980.67
Прихід за 6 місяців	1,503,800.96
Разом	$1,748,781.63
Розхід за 6 місяців	1,467,832.10
Готівка з кінцем 31-го грудня 1936 остає	$ 280,949.53

ЗІСТАВЛЕННЯ ГОТІВКИ ЗА 1936-РІК.

Готівка з кінцем грудня 1935 остала	$ 353,289.67
Прихід за 1936 рік	2,278,962.67
Разом	$2,632,252.34
Розхід за 1936 рік	2,351,302.81
Готівка з кінцем грудня 1936 року остає	$ 280,949.53

БІЛЯНС.

Стан чинний:

Готівка	$ 280,949.53
Морґеджі	1,129,925.42
Бонди	1,101,439.83
Дім У. Н. Союзу	110,000.00
Реальности	987,437.24
Позички членам	480,534.00
Разом	$4,090,286.02

Стан довжний:

Фонд посмертний нових родів обезпечення	$3,324,991.06
Фонд запомоговий	79,525.25
Фонд адміністраційний	125,324.38
Фонд народний	4,658.27
Фонд конвенційний	40,948.30
Contingent Fund for protection of Investment and Mortality	225,995.25
Фонд резервовий	13,329.84
Фонд посмертний старого роду обезпечення	68,915.30
Фонд Сирітський	206,598.37
Разом	$4,090,286.02

ЗІСТАВЛЕННЯ БІЛЯНСУ.

Загальний маєток У. Н. Союзу з кінцем 1936 року остає	$4,090,286.02
Загальний маєток з кінцем 1935 року остався	3,720,730.24
Приріст майна У. Н. Союзу за 1936 рік	$ 369,555.78
Приріст майна Молодечого Департаменту У. Н. Союзу за 1936 рік	22,971.42
Загальний приріст майна У. Н. Союзу і Молодечого Департаменту	$ 392,527.20

(Докінчення звіту на стороні 4-тій.)

ЗВІТ З КОНТРОЛІ МОЛОДЕЧОГО ДЕПАРТАМЕНТУ У. Н. С. ВІД 1-го ЛИПНЯ ДО 31-го ГРУДНЯ 1936 Р.

ПРИХОДИ

	З місячних вкладок	Процент з банків	Процент від бондів	Процент від моргеч.	Рент від реальности	Сплата бондів	Сплата моргечів	Заробок на бондах	Процент від позичок	РАЗОМ
Липень	2,411.39	110.71	701.25	796.75		2,053.00	311.22			6,384.32
Серпень	2,297.37		164.44	969.75		19,490.00	20.00	1,186.00		24,127.56
Вересень	2,264.32		232.50	540.40			1,180.50			4,217.72
Жовтень	2,246.79			730.43			487.11			3,464.33
Листопад	2,344.15		125.00	1,006.75						3,475.90
Грудень	2,295.75	73.37	135.65	1,265.76	3,977.89	5,000.00	1,929.13	117.15	4.74	14,799.44
Разом	13,859.77	184.08	1,358.84	5,309.84	3,977.89	26,543.00	3,927.96	1,303.15	4.74	56,469.27

РОЗХОДИ

	Виплати посм. запомог	Платні пом. сил	Молодечий журнал	Праці друк. і т. п.	Актюар	Моргеджі	Позички	Видатки канцелярії	Перенос до УНС за діти	Бонди	Нагороди	Процент на морг. і бонд.	Грошеві звороти	РАЗОМ
Липень	666.00	230.00	475.00					25.00		14,753.00		45.00	56.75	16,250.75
Серпень	520.00	312.50	475.00							20,895.00		18.37		22,220.37
Вересень		242.00	475.00	232.25		2,600.00		43.94		5,000.00			84.49	8,677.68
Жовтень	400.00	302.50	475.00					25.00					46.66	1,249.16
Листопад	746.00	242.00	475.00					25.00					134.83	1,622.83
Грудень	652.00	302.50	475.00	159.50			79.00	25.00	8,210.00	5,000.00	916.50		28.00	15,847.50
Разом	2,984.00	1,631.50	2,850.00	391.75		2,600.00	79.00	143.94	8,210.00	45,648.00	916.50	63.37	350.73	65,868.79

МОЛОДЕЧИЙ ДЕПАРТАМЕНТ У. Н. СОЮЗА. — ЗАГАЛЬНІ ПРИХОДИ І РОЗХОДИ ЗА РІК 1936-тий.

ПРИХОДИ

	З місячних вкладок	Процент з банків	Процент від бондів	Процент від моргеч.	Рент від реальности	Сплата бондів	Сплата моргечів	Заробок на бондах	Процент від позичок	РАЗОМ
1-ий ½ рік	13,921.41	729.68	1,728.77	4,153.27		24,750.00	2,715.29	1,296.87		49,295.29
2-ий ½ рік	13,859.77	184.08	1,358.84	5,309.84	3,977.89	26,543.00	3,927.96	1,303.15	4.74	56,469.27
Разом	27,781.18	913.76	3,087.61	9,463.11	3,977.89	51,293.00	6,643.25	2,600.02	4.74	105,764.56

РОЗХОДИ

	Виплати посм. запомог	Платні пом. сил	Молодечий журнал	Праці друк. і т. п.	Актюар	Моргеджі	Позички	Видатки канцелярії	Перенос до УНС за діти	Бонди	Нагороди	Процент на морг. і бонд.	Грошеві звороти	РАЗОМ
1-ий ½ рік	1,546.00	1,418.00	2,850.00	325.25	176.56	30,360.15	25.00	150.00		6,044.26		530.70	265.59	43,691.51
2-ий ½ рік	2,984.00	1,631.50	2,850.00	391.75		2,600.00	79.00	143.94	8,210.00	45,648.00	916.50	63.37	350.73	65,868.79
Разом	4,530.00	3,049.50	5,700.00	717.00	176.56	32,960.15	104.00	293.94	8,210.00	51,692.26	916.50	594.07	616.32	109,560.30

ЗІСТАВЛЕННЯ ГОТІВКИ ЗА 6 МІСЯЦІВ.

Готівка з кінцем червня 1936 остала	$ 68,385.20
Прихід за 6 місяців	56,469.27
Разом	$124,854.47
Розхід за 6 місяців	65,868.79
Готівка з кінцем грудня 1936 остае	$ 58,985.68

ЗІСТАВЛЕННЯ ГОТІВКИ ЗА 1936 РІК.

Готівка з кінцем грудня 1935 остала	$ 62,781.42
Прихід за 1936 рік	105,764.56
Разом	$168,545.98
Розхід за 1936 рік	109,560.30
Готівка з кінцем грудн 1936 остається	$ 58,985.68

БІЛЯНС.

Стан чинний:		Стан довжний:	
Готівка	$ 58,985.68	Фонд посмертний	$293,123.09
Моргеджі	173,514.08	Фонд адмінiстраційний	105,896.85
Бонди	109,765.26		
Реальности	56,650.92		
Позички	104.00		
Разом	$399,019.94	Разом	$399,019.94

ЗІСТАВЛЕННЯ БІЛЯНСУ ЗА 1936 РІК.

Загальний маєток з кінцем 1936 року	$399,019.94
Загальний маєток з кінцем 1935 року	376,048.52
Приріст майна за 1936 рік	$ 22,971.42

Згідно з банковими книжечками і банковими виказами готівка знаходиться в банках, котрі подаємо в цьому звіті. Банк, зазначений зіркою, це банк заморожений.

Готівка У. Н. Союза, старих і нових родів обезпечення, знаходиться в отсих банках:

Імя банку:	Місцевість:	Ч. кн.:	Конто:	Назва Фонду	Сума:	Разом:
Peoples Trust Co.	Shamokin, Pa.	558	Sav. Dept.	Orphan's Fd.	$ 6,375.13	$ 6,375.13
Provident Inst. for Savings	Jersey City, N. J.	182,746	Sav. Dept.	Adm. Fd.	14,427.20	
Provident Inst. for Savings	Jersey City, N. J.	202,352	Sav. Dept.	Adm. Fd.	13,994.50	28,421.70
First National Bank	Jersey City, N. J.	656	Sav. Dept.	Indg. Fd.	15,488.36	
First National Bank	Jersey City, N. J.		Real Estate Dept.		11,959.03	27,447.39
Commercial Trust Co.	Jersey City, N. J.	16,955	Sav. Dept.	Mort. Fd.	797.95	
Commercial Trust Co.	Jersey City, N. J.		Check Acc't	Mort. Fd.	27,511.11	
Commercial Trust Co.	Jersey City, N. J.		Special Acct.		16,150.58	44,459.64
Trust Co. of New Jersey	Jersey City, N. J.	16,279	Sav. Dept.	Mort. Fd.	7,189.40	7,189.40
Hudson County National Bank	Jersey City, N. J.	8,209	Sav. Dept.	Reserve Fd.	4,678.56	
Hudson County National Bank	Jersey City, N. J.		Check Acc't	Mort. Fd.	40,306.58	44,985.14
Linden Trust Co.	Linden, N. J.	-	Check Acc't	Mort. & Res. Fd.	2,631.19	2,631.19
Elizabethport Banking Co.	Elizabeth, N. J.	16,091	Sav. Dept.	Mort. Fd.	11,342.57	11,342.57
Germania Mut. Saving	Elizabeth, N. J.	1,564	Sav. Dept.	Mort. Fd.	17,257.06	17,257.06
National State Bank	Elizabeth, N. J.	6,482	Sav. Dept.	Reserve Fd.	4,095.83	4,095.83
Central Home Trust Co.	Elizabeth, N. J.	5,899	Sav. Dept.	Mort. Fd.	6,679.88	6,679.88
Union County Trust Co.	Elizabeth, N. J.		Check Acc't	National Fd.	4,091.83	4,091.83
Fidelity Union Trust Co.	Newark, N. J.	105,713	Sav. Dept.	Mort. Fd.	1,969.64	1,969.64
* N. J. National Bank & Trust Co.	Newark, N. J.	19,297	Sav. Dept.	Adm. Fd.	2,725.77	2,725.77
Howard Sav. Institution	Newark, N. J.	547638	Sav. Dept.	Conven. Fd.	3,007.38	3,007.38
Integrity Trust Co.	Philadelphia, Pa.	32502	Sav. Dept.	Mort. Fd.	11,413.23	11,413.23
Chase National Bank	New York, N. Y.		Check Acc't	Mort. Fd.	30,344.23	30,344.23
Irving Trust Co.	New York, N. Y.		Check Acc't	Adm. Fd.	13,619.47	
Irving Trust Co.	New York, N. Y.		Check Acc't	Indegent Fd.	9,058.67	22,678.14
Public Nat'l Bank & Trust Co.	New York, N. Y.		Check Acc't	Orphan's Fd.	3,834.38	3,834.38
				Total	$280,949.53	$280,949.53

Готівка Молодечого Департаменту У. Н. С. знаходиться в отсих банках:

Імя банку:	Місцевість:	Ч. кн.:	Конто:	Назва Фонду	Сума:	Разом:
Elizabeth Trust Co.	Elizabeth, N. J.	3,730	Sav. Dept.	Mort. Fd.	$ 6,500.32	
Elizabeth Trust Co.	Elizabeth, N. J.	10,474	Sav. Dept.	Mort. Fd.	911.87	$ 7,412.19
Harmonia Mutual Sav. Ass'n	Elizabeth, N. J.	21,446	Sav. Dept.	Adm. Fd.	26,891.68	26,891.68
Union County Trust Co.	Elizabeth, N. J.		Check Acc't	Adm. Fd.	5,972.31	5,972.31
N. J. Title Guar. & Trust Co.	Jersey City, N. J.	18,336	Sav. Dept.	Adm. Fd.	3,844.86	
N. J. Title Guar. & Trust Co.	Jersey City, N. J.		Check Acc't	Mort. Fd.	5,714.27	9,559.13
Public Nat'l Bank & Trust Co.	New York, N. Y.		Check Acc't	Mort. Fd.	9,150.37	9,150.37
				Total	$58,985.68	$58,985.68

Готівка Сиротинця-Захисту У. Н. С. знаходиться в отсих банках:

Імя банку:	Місцевість:	Ч. кн.:	Конто:	Сума:	Разом:
Nat'l Newark & Essex Banking Co.	Newark, N. J.	20,360	Sav. Dept.	$1,144.27	$1,144.27
U. S. Saving Bank of Newark, N. J.	Newark, N. J.	140.488	Sav. Dept.	6,260.92	6,260.92
			Total	$7,405.19	$7,405.19

Фонд ім. С. Ядловського ульокований:

Імя банку:	Місцевість:	Ч. кн.:	Конто:	Сума:	Разом:
Provident Inst. for Savings	Jersey City, N. J.	5,279	Sav. Dept.	$2,469.81	$2,469.81

ЗВІТ З АДМІНІСТРАЦІЇ „СВОБОДИ" від 1-го січня до 31-го грудня 1936 року.

ПРИХІД.		РОЗХІД.	
Січень	$ 5,362.39	Січень	$ 4,886.60
Лютий	5,109.13	Лютий	4,833.82
Березень	5,887.23	Березень	5,818.19
Квітень	5,090.16	Квітень	4,718.62
Травень	6,822.58	Травень	6,309.49
Червень	5,495.56	Червень	4,347.89
Липень	7,682.54	Липень	6,886.77
Серпень	5,244.12	Серпень	5,269.97
Вересень	6,015.63	Вересень	4,264.89
Жовтень	5,853.71	Жовтень	6,081.39
Листопад	5,695.09	Листопад	5,434.71
Грудень	12,471.11	Грудень	12,317.96
Разом	$76,729.25	Разом	$71,170.30

Появнення приходів і розходів:

На прихід зложилися такі позиції:		На розхід зложилися такі позиції:	
Передплата від членів У. Н. Союзу	$48,840.00	Платня редакторів і завідателя	$11,260.00
Передплата приватна	3,667.93	Платня робітників	23,559.16
Оголошення	6,836.99	Платня кореспондентів	1,620.90
Друкарські роботи для У. Н. Союзу	11,032.80	Папір і інші друкарські матеріяли	12,520.73
Процент з банку	295.82	Почта за часопис	5,863.46
Друкарські роботи	1,384.77	Опал, світло, електрика	2,006.03
Торг з книгарні	2,276.51	Видатки адміністрації	2,203.93
Ріжні дрібні й звороти	2,394.43	Асекурація	538.18
		Машинерія і нові прилади	520.63
		Направа машин	103.35
		Купно книжок	1,357.25
		Рент, текси і ріжні дрібні	9,616.68
Разом	$76,729.25	Разом	$71,170.30

ЗІСТАВЛЕННЯ.

Прихід від 1-го січня до 31-го грудня 1936	$76,729.25
Готівка в банку з днем 31-го грудня 1935	14,952.07
Разом	$91,681.32
Розхід від 1-го січня до 31-го грудня 1936	71,170.30
Остається готівка по день 31-го грудня 1936	$20,511.02

Готівка „Свободи" розміщена так:

New Jersey Title Guarantee & Trust Co., Savoing Acct.	$4,348.82
New Jersey Title Guarantee & Trust Co., Checking Acct.	3,876.13
Hudson County National Bank, Savings Acct.	3,595.00
Commercial Trust Co., Savings Acct.	5,762.30
Chase National Bank, New York, Checking Acct.	2,912.17
Cash on hand December 31, 1936	16.60
Разом	$20,511.02

ЗВІТ СИРОТИНЦЯ-ЗАХИСТУ У. Н. СОЮЗУ.

Готівка з кінцем червня 1936 р. остала	$ 6,496.81
Процент з банків	137.55
Процент від бондів	687.50
Спродаж бондів за котрі заплачено	24,689.44
Заробок на бондах	1,044.94
Разом	$33,056.24
Закуплено бондів на суму	25,625.00
Процент на бондах	26.05
З днем 31 грудня 1936 року остається готівка	$ 7,405.19
Бонди	25,625.00
Загальний маєток Сиротинця-Захисту	$33,030.19

ФОНД ім. С. ЯДЛОВСЬКОГО.

Готівка з кінцем червня 1936 р. остала	$2,445.36
Процент з банку	24.45
З кінцем грудня 1936 року остається готівка	2,469.81

Згідно з вимогами статута переведено повну контролю майна і діловодства У. Н. Союзу за другий пів рік 1936 року, в днях від 15-го до 20-го лютого 1937 року, і отсим стверджуємо, що повищий виказ табель представляє дійсний стан майна У. Н. Союзу з кінцем грудня 1936 року.

ЗА ГОЛОВНУ КОНТРОЛЬНУ КОМІСІЮ:

О. Е. Малицький, предсідник
Дм. Капітула,
Антін Пашук, члени

ДРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ

ПОШУКУЮ в дуже важній справі АНАСТАЗІЇ БАЗІВ зо села Цапівці, повіт Заліщики, замужна за Стефаном Єозанським. Хто про неї знав би, або вона сама, хай зголоситься на мою адресу: 57-8

WASYL LANDIAK,
9 Watson Ave., Newark, N. J.

МИКОЛА САРМАТЮК пошукує в дуже важній справі МИКОЛИ МОТОВИЛО зо села Оріховець, повіт Скалат. Мабуть має жити в Ню Йорку. Хто би про нього знав, або він сам, хай напише, або подасть його адресу: 57-8

NICHOLAS SARMATIUK,
Box 23, Ewansville, Pa.